

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

90. Quomodo se gerere debeat Episcopus consecratus, qui simul
consecrat Calicem cum Episcopo celebrante? Et quid de Sacerdotibus in
die suæ Ordinationis cum Episcopo ordinante etiam Calicem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

sub conditione; debet actu proferte illa formaliter & significanter; simul autem ea proferte materialiter tantum, vt non sufficiant ad consecrationem; & formaliter, vt sufficiant impossibile est, vt patet, inquit.

6. Respondetur primo: Et hoc argumentum contineret, iam probaret quoque baptismum non posse sub conditione conferri, fieret enim simile argumentum; impossibile est ministrum proferte verba formæ, intendendo baptizare, & non volendo baptizare sub quacumque conditione; ergo, &c. Et tamen passim omnes etiam ipse Vasquez tom. 2. in 3. part. disputat. 146. cap. 4. admittunt & docent in cæteris casibus posse, ac debere baptismum administrari sub conditione, hoc aut simili modo, si in es baptizatus non te baptizo, siue, non intendo te baptizare, sed si nondum es baptizatus, ego te baptizo, &c. Atqui tunc valide baptismum conferri, si nondum sit baptizatus consequenter omnes sentiunt, vnde.

7. Respondetur secundo, quod in casu quo Sacramentum confertur, aut conficitur, non habeat quis simul contradictorias intentiones, aut voluntates, sed verba pronuntiando habeat vnā videlicet si conditio sub qua administrat, subsit à parte rei, tunc simpliciter intendit conferre Sacramentum, verbi gratia, si non sit à parte rei baptizatus, intendit baptizare, si verò ea non subsistit, tunc quoque non habet intentionem baptizandi, atque ita non ponuntur simul esse contrariæ intentiones. Et sic etiam dici potest de verbis consecrationis prolatis sub conditione seu disinctione consecrandi.

8. Vasquez itaque suo iudicio, reiectis aliis Doctoribus, tanquam inconuenienter rem explicantibus determinat difficultatem propositam hoc modo, quo omnes Sacerdotes recenter ordinati, & Episcopus recens consecratus cum Consecrante, siue Ordinate verba consecrationis cum sufficiente intentione (scilicet absoluta) ad consecrandum proferte debeant, deinde quoad fieri potest, eos curare debere, ne Episcopum præcipue celebrantem, in prolatione præueniant, quod etiam iuxta aliorum opiniones semper sollicitè curandum est. Tertio addit, si casu nihilominus accidat, vt aliquis eorum Episcoporum præueniat, & ante illum absoluat prolationem, nihil tamen fieri contra debitam Sacramenti reuerentiam, quod omnino est contra omnes, qui admittunt tunc Episcopum nihil effecturum, quod & ipse admittit, atque adeo præsupponunt tanquam per se notum, hoc valde incongruum, & absurdum esse, vt loquuntur Tannerus & Valentia supra: imò ad illud euitandum passim laborant Doctores ad inueniendum modum, quo possint moueri Sacerdotes verba consecrationis simul proferte absque inconuenienti illo, & aliis ad mentem Ecclesiæ illa proferte. Accedit, quod iuxta principia Vasquez, poterit quoque accidere, non tantum quod Episcopus non sacrificaret, sed quod idem sacrificium à diuersis Sacerdotibus offerretur, vt verbi gratia, quod vnus Sacerdos præueniendo consecraret panem, & alius præueniendo consecraret Calicem: neque ratio quam allegat Vasquez ex Diuo Thoma, quam supra proposuimus, est tanti momenti, quod propterea eiusmodi incommoda essent toleranda. Vnde & ipse Diuus Thomas putauit modum inueniendum, quo euitarentur. Quare non videtur sententia Vasquez approbanda.

9. Et tandem dico tertio: Suatez disputat. 61. sect. 4. in fine, & Dicastillus de Sacrament. tom. 1. tractat. 4. disputat. 3. dubitat. 13. numero 248. asserere posse Episcopum in nostro casu habere inten-

tionem faciendi hanc actionem consecrandi meliori modo, quo potest omnia iura, & hanc sententiam, me citato, tenet etiam Auerla de Sacrament. Eucharist. quest. 10. sect. 2. §. 7. qui citat Layman, & me citato tenet etiam nouissimè Pater Quartus in Rubric. Miss. part. 3. distinct. 3. sect. 1. habet, in fine.

10. Ex his deducitur, quid dicendum, si Episcopus consecratus in nostro casu præueniat Episcopum qui illum consecratur, vel tardius illo profert verba consecratoria; an, inquam, in culpam lethalem incurrat? Quod idem dicendum erit de Sacerdotibus; constat enim ex dictis non incurtere, nisi qui audacter præsumeret Episcopum præuenire, quasi illo superior foret, vel æqualis; nam ad euitandam culpam lethalem, sufficit is Sacerdotibus eos intendere proferte verba meliori modo, quo possunt, nec habere intentionem præueniendi Episcopum, ex alia parte nulla iniuria sit Sacramentis, si tardius multi præ cæteris verba pronuntient, quia omnes censentur verba protulisse cum hac intentione interpretatiua, si ibi adsit materia consecranda, sin minus accommodandi se intentioni primò profertentis, vel etiam dici potest celebrantes non peccare præueniendo, vel subsequendo prolationem aliorum; quia profertur prædicta verba consecrationis secundum Ecclesiæ intentionem, & hoc modo lethalis culpa scrupulus euitatur. Et hæc omnia docet Marchinus de Sacrament. Ordin. tractat. 2. part. 8. cap. 10. numero 11. Vide etiam circa præsentem questionem præter Doctores citatos sapientissimum Dominum Cardinalem Logo de Sacrament. Eucharist. disput. 11. sect. 8. per unam, Nugnum, Mercetum, & Syluam in 3. part. D. Thoma quest. 82. art. 2.

RESOL. XC.

Quomodo se gerere debeat Episcopus consecratus, qui simul consecrat Calicem cum Episcopo celebrante?

Et quid de Sacerdotibus in die sua Ordinationis cum Episcopo Ordinate etiam Calicem consecrantes.

Et obicitur de iure diuino esse, vt qui consecrat, simul sumat, qua consecratur; ergo si omnes consecreturamque speciem consecraturus, omnes debent curamque speciem sumere, neque in hoc potest dispensare Ecclesia. Ex part. 1. tract. 1. Rel. 90.

§. 1. SUppono, Episcopum consecratum, vt Sacerdotes in Missa Ordinationis, non solum consecrare Hostiam cum Episcopo celebrante, sed etiam consecrare Calicem; & de ipso participare, quod non faciunt Sacerdotes, vt tradit Dicastillus obis infra, num. 231. Iam supra dictum est Episcopum consecratum quomodo se gerere debeat consecrando Hostiam, nunc dicendum est quomodo se gerere debeat consecrando Calicem. Hanc questionem pauci pertractant, & habet peculiarem difficultatem, vt inferius videbitur. Dicastillus de Sacrament. 1. tract. 4. disp. 3. dub. 13. num. 243. doctè pertractat difficultatem, & ideo sic asserit: Iam verò quod attinet ad consecrationem Calicis, ij qui propter defectum in absolnenda forma simul cum Episcopo in consecratione panis non consecraverunt, non debent intendere consecrare Calicem, vnde omnes in forma Calicis debent habere intentionem consecrandi Calicem cum Episcopo absolute consecrante, sed duplici tamen conditione; prima, si consecraverunt in priori consecratione panem; secunda si in eodem instanti

stanti absoluant cum Episcopo, curando tamen cum illo absolvere, eaque ratione cessat illud inconueniens consecrandi Calicis ab eo, qui panem non consecrauit. Item cessat illud quod species vini sumantur ab eo, qui non consecrauit illas. Item quod aliquando Episcopus non consecret Calicem, nam qui non consecrauit panem non consecrat Calicem, & species vini semper sumuntur a solo Episcopo, & hic semper, & in omni euentu consecrat iuxta dicta. Tandem cessat inconueniens dicendi verba supra materiam consecratam, quia non dicuntur a Sacerdotibus illis cum absoluta intentione, sed sub conditionibus praedictis.

2. Sed aduersus superius dicta opponuntur duo inconuenientia, primum est, quod etiam admittit tota doctrina praedicta, adhuc fieri potest, ut quis utramque speciem consecrauerit, quia simul cum Episcopo utramque formam verborum absoluerit, & tamen non perficiat sacrificium; quia non sumit, & participat de speciebus a se consecratis, nisi tantum de vna panis. Ad hoc inconueniens Cardinalis Lugo de Sacram. Euchar. disp. 11. sect. 8. num. 173. respondet non oblatre. Verum quia Coufch. in 2. quast. 73. art. 1. dub. 5. num. 95. & alij asserunt esse iuris diuini, Dicastillus n. 245. respondet esse quidem iuris diuini praecipuum, sed pro praecipuo celebrante, non pro omnibus in nostro casu; (sicut in illo Cardinalium cum Pontifice consecrantium) solum Episcopum esse praecipuum celebrantem illum iam diximus sumere utramque speciem. Quod autem Christus solum praecipuo celebranti id mandauerit, ex ipso vsu Ecclesiae iam dicto colligimus.

3. Secundo non obstat supra dictis aliud inconueniens, nam posita nostra sententia, sequeretur, quod aliquando quis consecrauit panem, & non consecret Calicem, quia fieri potest, ut verba consecrationis panis simul cum Episcopo absoluat, atque adeo consecret panem, postea vero non simul absoluat consecrationis verba pro Calice, atque adeo Calicem non consecret, quod videtur inconueniens, consecrare scilicet, solum vnam partem, & non aliam, cum sit de iure diuino utramque consecrare, & non vnam sine alia, ut dicimus in eodem tractatu sequente dubit. illam 12. Et confirmari potest contra nos ad hominem: quia ideo diximus eum qui non absoluit simul cum Episcopo consecrationem panis, non debere habere intentionem consecrandi Calicem, non consecret Calicem non consecrato a se pane, ergo viceversa erit inconueniens consecrasse panem, & non consecrate postea Calicem, cui periculo se exponit.

4. Sed ad hoc inconueniens docti, ut semper solet, respondet Dicastillus num. 237. Sicut proximo inconuenienti non respondebamus, scilicet, praecipuum diuinum utramque consecrandi, sicut & utramque sumendi, non esse pro omnibus, sed pro praecipuo celebrante, idque colligi ex vsu ipso Ecclesiae, quia; cum exponat illos Neomytas ei periculo non consecrandi utramque, sed alterutram, videtur ipsa Ecclesia dispensare cum eis, ut si quantum moraliter possint, procurent simul cum Episcopo finiri consecrationem, sit satis, ut non peccent, etiam si aliquo sit periculum non consecrandi utramque speciem.

Quae doctrina si admittatur, satis probabiliter evitatur inconueniens. Supponit autem haec doctrina, quod praecipuum consecrandi utramque speciem pro alio, praeter praecipuum celebrantem sit a sola Ecclesia, ita ut quando recepta sententia Theologorum docet iure diuino esse obligationem utramque speciem consecrandi, id intelligendum sit de solo praecipuo celebrante, quod sane difficile potest efficaciter impugnari, maxime cum hic casus sit rarissimus, &

Tom. I V.

in illo etiam debeat esse aliquis, qui utramque consecret, atque adeo nunquam fiat sacrificium, quin utraque species, saltem ab vno principali consecretur, atque id est, quod videtur Christus praecipue intendisse. Possemus ulterius respondere, esse diuersam rationem de consecratione Calicis supposita non consecratione panis, & de consecratione panis cum periculo non consecrandi Calicem, & hanc consecrationem pro eo casu licere, non illam. Nam qui consecraret Calicem, postquam non assecutus fuit consecrationem panis, quia re ipsa non simul cum Episcopo absoluit formam consecrationis panis, certo, & infallibiliter sine intentione consecrandi panem consecrat, & intendit consecrate Calicem, cum iam panis ab alio, & non a se supponatur consecratus; qui vero consecrat panem simul cum Episcopo, illum consecrat cum intentione, & spe consecrandi Calicem, licet per accidens, & praeter intentionem non succedat. Et haec omnia docet Dicastillus vbi supra, cui adde Ochagauia de Sacram. tract. 3. de ministrar. Euchar. quest. 3. num. 7.

5. Vnde non grauabor hic apponere verba Patris Amici de Sacram. disp. 24. sect. 8. num. 214. vbi sic ait. [Dices de iure diuino esse, ut qui consecrat, simul sumat quae consecrauit; ergo si omnes concelebrantes utramque speciem consecrauerunt omnes debent utramque speciem sumere, neque in hoc dispensare potest Ecclesia.]

6. Respondetur: multos negare hoc esse de iure diuino, quod inter alios sentire videtur Suarez disp. 75. de Sacrific. sect. 5. ad finem; proinde potuit iuxta hanc sententiam ab Ecclesia dispensari. Secundo, esto sit de iure diuino, potuit tamen illud per iuris interpretationem ab Ecclesia declarari, in hoc casu ad factum Christi representandum non obligare; vti per eandem iuris interpretationem in Parasceue declarat ad mortem Christi representandam; ea die Sacerdotem non obligari ad consecrandam materiam, quam offert, & consumit, sed posse etiam ab alio consecratam, offerre & consumere.

RESOL. XCI.

An sit laudabilis talis consuetudo, ut Episcopus consecret simul in Missa cum Episcopo?
Idem est de Sacerdotibus in prima Missa concelebrantibus.

Et notatur, quod hic casus olim contingebat in Summo Pontifice, quo solemniter celebrante, Presbyteri Card. olim concelebrabant; & idem seruabatur in Sacerdotibus, qui Episcopo rem diuinam solemniter facienti assisteabant, sed neuer casus est in vsu. Ex p. 12. tr. 1. Resol. 91.

S. I. ET negatiue videtur respondendum, quia non desunt Catholici Theologi, qui loquentes de Sacerdotibus concelebrantibus cum Episcopo in prima Missa damnant hanc consuetudinem: sic Durandus in 4. distinct. 33. quast. 2. Palatius quast. 4. subsecunde Gabriel lect. 6. in Canon. Missa, Sotus eadem distinct. art. 3. fundamentum est, quia huiusmodi consuetudo multis periculis est exposita; nempe, ut Episcopus qui est principalis minister, vel nil efficiat, si a celebrantibus Sacerdotibus praeniatur, vel ut isti otiose verba consecrationis proferant, si Episcopus prius consecrauit, vel ut ab aliquo, ex his dicantur verba supra materiam iam consecratam, cum humano modo impossibile sit, omnes Sacerdotes in valde numerosa ordinatione, in eodem prorsus instanti physico, absoluerent prolationem verborum.

Kk 2 2. Sed

Sup. hoc in tom. 3. tr. 1. Resol. 48. §. Nota etiam cursum post med. vers. Accedit, & in to. 2. tr. 1. Resol. 128. §. Sed. inter med. & fin. cursum in vers. Cum prohibitum sit.

Sup. hac consuetudine in tom. 3. tr. 1. Resol. 48. §. Nota etiam ante med. & in §. Et ideo.